

Kolumni

Pullon henki ei haise

Varoituksen sana on aina paikallaan viinan kiroista: "Kohtuuden ystäville sekoitin kolme maljaa, ensin tyhjennetään malja terveydelle, sitten toinen rakkaukselle ja kolmas rauhalliselle unelle. Kun tämä malja on juotu, viisaat vieraat lähtevät kotiin."

Neljättä emme enää halua, se on väkivallan malja, viides tuo mellakoinnin, kuudes irstailun, seitsemäs mustan silmän, kahdeksas poliisin, yhdeksäs pahoinvoinnin ja kymmenes raivon ja esineitten rikkomisen." (Filosofi Eubolos n.375 eKr)

Kauniit kesäiset kelit tuovat karpästen lisäksi mökeille ja kesterasseille janojuomista nauttivat. Joskus etenkin mökillä voidaan olla monta mieltä, mikä on kohtuullista juomista. Niinpä salaa tussutteleville koittaa nyt auvoiset ajat, sillä Alko on kertonut viinapullouudistuksesta, johon kuuluvat seuraavat asiat:

Kierrekorkin sinettiliuskat korvataan vahasineteillä, joten aukaistaessa kuulu napsahdusta.

Metallikorkit vaihdetaan äänettämiin muovisiin.

Pullon lasia vahvistetaan parilla millillä, jolloin kilahdukseen kainta-aika lyhenee.

Pullon kaulan nousukulmaa loivennetaan, jotta kaataessa ei kuulu pulputusta.

Pulloihin kuuluu lisävarusteena etiketin päälle liimattava Vichy-tarra.

Pullon ostajalle annetaan lisävarusteena viinanhajun suodattava nastahammas.

Valitettavasti muut ongelmat jäävät salaa juojan omalle vastuulle.

Anniskelupaikoissa juomiaan nauttiville on keksitty minio-pas siihen, mitä ihmiset todella tarkoittavat sanomisillaan:

Jos sinä tarjoat tämän kierroksen, minä tarjoan seuraavaan = Vielä tämä kierros, niin minä häppäisen.

Minä tarjoan tämän kierroksen, tarjoa sinä seuraava = Happy hour- hinnat ovat voimassa enää 10 minuuttia.

Kuka tarjoaa seuraavaan kierroksen = En ole itse tarjonnut ainoatakaan kierrosta kolmeen vuoteen, mutta olen tosi huippu tyyppi.

Oletko koskaan juonut triplatequilaa (mies naiselle)

=Voin juoda vaikka tequilaa päästäkseni jatkoille luoksesi.

Oletko koskaan juonut triplatequilaa (nainen miehelle) = Jos olen näin villi jo täällä, kuvittele, millainen olen jatkoilla.

Jatkojakin on monenlaisia. Jos tulee otettua Taru sormusten herrasta-känni, tietää tehneensä seuraavia asioita. Erotit ystävistäsi, tapasit kääpiöitä, tappelit kauheasti, puhuit puille, kävelit hirmuisia matkoja ja hävitit matkalla sormuksesi. Känni huipentui siihen, että heräsit aamulla maailman rumimman naisen vierestä. ja kysyit:

Kuka hemmetti sinä olet?

Enpä ole oikein varma, mutta eilen kutsuit minua vielä Cleopatranksi!

Eräs mies puolestaan päätti juhlinnan jälkeen yöpyä hotellissa ja aamulla sitten iski armoton vessahätä. Vessan ovi oli jumittunut kiinni ja mies keksi tehdä pikkuasian ikkunasta. Mutta siihenpä keinot meinasivat loppua, kunnes hän keksi tehdä isomman tarpeensa sukkaan. Hän avasi taas ikkunan ja pyöritteli sukkaa, jossa oli pieni reikä, kunnes sai sen lennätettyä ulos.

Hotellin siivoja kutsui johtajankin ihmettelemään seinälle ilmestynyttä ruskeaa viivaa. Johtaja otti näytteen sormeensa, haistoi sitä ja totesi:

Kyllä minä tiedän, mitä tämä on, mutta en ymmärrä, miten päin takapuoli on ollut, kun tämä rantu on tehty!

PIRKKO-LIISA PERTTULA

Huh huh, sanoi muusikko kiertueella

Reissussa: Rokkibändin työ voi olla kaukana hohdokkaasta kiertue-glamourista

SARI PÖYHÖNEN
Kemi

Matkan kesto: kuusi päivää. Työn määrä: neljä keikkaa. Rokkiglamour: kaukana.

Tuhat kilometriä suuntaansa. Niin pitkän matkan proge-rockia ja -bluesia soittava yhtye D'Airot ajaa kotikaupungistaan Petroskoista. Täällä kiertaa keikkamatka kulkee Joensuun ja Kemian kautta Rovaniemelle.

Neljän miehen kulkupelina palvelee tavallinen henkilöauto. Ei sentään vanha kunnon perheauto Lada, mutta muuten tilava. Auton omistaa yhtyeen laulaja-kitaristi Enska Jakobson. Junaliput tai isompi vuokratbussi tulisivat liian kalliiksi.

Joskus keikkoja tehdään lipupuriskilla, joskus saame keikkapalkkion.

Yleensä Petroskoissa saame keikasta sata euroa. Nyt keikkapalkkio Kemian Koodissa oli 250 euroa. Se on vähän. Mutta kun vertaa Venäjän palkkioihin, se kannattaa.

He tiesivät jo vuoden alussa konsertoivansa Rovaniemen Jutajaisissa, jotka järjestetään kesäkuun lopulla. Jotta matkoista hyötyä mahdollisimman paljon, Jakobson järjestää yhteelleen lisäkeikkoja myös matkan varrella.

Onneksi he saivat tällä kertaa ennakkoon sovitun keikkapalkkion. Lämmin kesäyö nimittäin verotti kemiläisen rokkiklubin yleisöä muutamaan kymmeneen henkilöön. Bändin jäsenet eivät kuitenkaan valita. Pienellä yleisöllä voi olla jopa tunnelmallisempaa kuin massatapahtumassa.

Bändi kiertää, perhe odottaa. Petroskoilaisen D'Airot-yhtyeen Igor Sakharov (vas.), Grigori Zimin, Artjom Undalov ja Jevgeni Bogdanov ajavat kaksituhatta kilometriä kuudessa päivässä.

Seppo Kärki

Yhtye
D'Airot

Progressiivista rokkia ja bluesia soittava yhtye Petroskoista.

Esiintyy erityisesti kansanmusiikkifestivaaleilla (Jutajaiset, Kihaus).

Laulut ovat suomenkielisiä, ja laulaja-kitaristi Enska Jakobsonilla on suomalaisia juuret. Yhtyeen nimi oli ennen Airot, mutta nimenne alkuaan on ilmentynyt ranskalaisvaikutteinen D'.

setin. Hän purkaa soittimensa miltei muttereiksi asti ja kooaa sen taas ennen seuraavaa keikkaa.

Keksin, miten rummut mahtuvat mahdollisimman pieneen tilaan. Irrotettavat osat menevät kassissa. Rumpuun mahtuu sisälle tavaraa matkan ajaksi.

Rumpuina ne ovat täysin samantyyppiset kuin tavalliset rummut. Kehitän matkasettiä edelleen. Minulla on visioita, miten rummut menevät vieläkin pienempään tilaan, Sakharov kertoo.

Vaimot odottavat

Miehet käyvät soittamassa Suomessa monta kertaa vuodessa, joskus jopa kuukausittain. Kesäkuun Jutajaisien jälkeen D'Airot tulee Suomeen seura-

van kerran heinäkuussa Kihausfestivaaleille Rääkkylään. Bändi käy joskus myös Ruotsissa ja Virossa.

D'Airotin lisäksi basisti Artjom Undalov soittaa livvinkielisessä Santtu Karhu ja Talvisovat -yhtyeessä, jonka keikalle Valtimoon hän siirtyy Jutajaisien jälkeen.

Muusikkojen vaimot ja perheet odottavat Petroskoissa.

Joskus en näe perhettäni pariin kolmeen viikkoon, laulaja Enska Jakobson sanoo.

Onhan se raskasta. Mutta tämä on minun ammattini. On oltava valmis lähtemään, rumpali Igor Sakharov toteaa.

Onneksi kiertueet ovat yleensä vain kolmen neljän päivän pituisia, basisti Artjom Undalov kertoo.

Kommentti
Koko bändi
olohuoneessa

Majoitin D'Airotin pojat olohuoneeseeni Kemian jälkeen. Olemme tuttuja muutaman vuoden takaa, ja oli mukavaa nähdä. Samalla köyhät muusikot säästävät rahaa. Ei tarvitse mennä kalliiseen hotelliin. Vuodesohja ja lattiatiet kelpaavat.

Myös ensimmäisessä etapissaan Joensuussa bändi yöpyi tuttujen luona.

Petroskoista Joensuuhun neljänsadan kilometrin matkan meni noin kuusi tuntia. Venäjän kupaaiset tiet ja rajan tullimuodollisuudet

vievät aikaa. Suomen puolella on mukava ajaa, kun vertaa Venäjään.

– Kävimme Kemiin tullessa uimassa jossain pikkujärvesä Kainuussa. On puhdasta luontoa ja hyvät tiet, laulaja-kitaristi Enska Jakobson sanoo.

Ainaisessa reissaamisessa, roudaamisessa ja nuukailussa ei ole hohtoa, mutta silti bändimatka minibudjetilla näyttää kunnan seikkailulta.

Yhteensä kaksituhatta kilometriä. Uintia kauniissa järviuimausmaissa hikiensä autotatkat loimassa. Konserteja, uusia kaupunkia, uusia tuttavuuksia.

Sanoisin rokkiglamouriksi.

SARI PÖYHÖNEN

Sotaooppera - Rauhan puolesta

Teatteri

Sotaooppera. Käsikirjoitus Bengt Pohjanen, musiikki Kaj Chydenius, ohjaus Ulf Fembro ja Pia Suonvieri, dramaturgia Ulf Fembro, lavastus Jukka Laukkanen, puvut Eeva Iiramo ja äänisuunnittelu Lars Johansson. Rooleissa 100 esiintyjää. Ensiltä 26.6.2009 Haaparannalla.

Parivaljakko Pohjanen-Chydenius on tehnyt mittavan, tornionjokilaaksolaisten elämän kulmakiviin liittyvän trilogian. Jokivarren historiaa käsitellään trilogiassa lopusta alkuun. Ensimmäinen oli Joppausooppera, joka sijoitui 1900-luvun alkupuolelle, sitten tuli Laestadiusoopperan 1800-luvun moraaliopetukset ja nyt esitetään Sotaoopperaa, joka sijoittuu vuoden 1809 tapahtumiin. Näillä aiheilla on ollut väylänvartisten elämään suuri vaikutus. Dramaattisuudessaan Suomen sota on ollut kansallisesti merkittävin, silloin kylvetiin ensimmäinen itsenäisyyden siemen.

Taisteluiden rivimiehet, sotilaat ja sodan köyhdyttämien alueiden siviilit kohtaavat sodan kauhut ja todellisuuden Sotaoopperassa.

Kerronta etenee kronologisesti ja varsin epädrammaattisesti. Kyse on enemmänkin kansan näkökulmasta tehdystä sotaodokummentista, jonka rauhanviestia ei voi olla tajuamatta.

Katsomo on rakennettu upealle Tornionjoen rantapaikalle ympärämuotoon. Esitys on massiivinen sadan näyttelijän performanssi. Katsomolohko-

Pauli Järvinen

jen välissä on kuoronäyttämö ja edessä suuri näyttämökenttä.

Tapahtumien sijoittelu katsojien väliin vaikeuttaa esityksen seuraamista. Näyttämökenttä on niin suuri, että näyttelijöillä on välillä vaikeuksia täyttää tila. Laajat fyysiset puitteet tekevät koko esityksestä haastavan. Katsojakokemuksesta tulee paikoin väljähtynyt. Dramaattisten kohtauksien draama ei aina tue tapahtumia.

Katsoja kohtaa historiansa

Pohjolan mystiset Vaihtaret johdattavat tapahtumia, joita on inhimillisesti mahdoton ymmärtää. Norna Urd, Norna Verdandi ja Norna Skuld ovat mennisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden kohtaloitten määrittäjät. Sotaoopperan kohtaloitten säätäjät kuljettavat tarinaa. Mustat lintuhahmot liihottelevat sotakertomuksen käännöksissä. Suuren spektaakkelin hallit-

seminen on vaativa tehtävä. Sotaoopperan ohjaajilla on ollut innostunutta vapaaehtoista väkeä. Tärkeänä tukirankana ovat ammattitaitelijat. Tekijöiden yhteistyö toimii ja isoilta kömmähdyksiltä vältyttään.

Monikielisyys tekee rajan sotatapahtumien esittämisestä erityisen vaikean. Kaksi ohjaajaa, joista toinen on ummikko ja toinen kaksikielinen, ovat vastaanottaneet suuren haasteen. Voi vain kuvitella miten vaikea tehtävä Sandelsilla oli 200 vuotta sitten komentaa suomalaisia joukkoja. Samat ongelmat ovat

sotaoopperan tekijöillä.

Göran Forsmark on ruotsin tunnusetta näyttelijöitä. Hän urakoi majuri Lagerborgina ja kenraali Sandelsina. Myös suuri joukko Torniojokilaakson aktiivisia teatteriharrastajia rajan molemmin puolin on tehnyt tunteja laskematta työtä suurproduktion toteuttamiseksi. Ajankuvan autenttisuutta tukee Eeva Iiramon puvustus, joka on vaatinut kymmenien ompelijoiden työn.

Sotaooppera ei ole vain teatterituotanto, se on myös hanke, johon on saatu pohjoismaisia

tukia ja EU-rahaa. Yhtenä alueen kannalta merkittävänä tekijänä on yhteistoiminta matkailun kehittämiseksi. Sotaooppera sopii hyvin tuoteperheeseen, joka ammentaa sisältönsä alueen omista voimavaroista. Sotaoopperan tärkeimpiä merkityksiä on kuitenkin oman historian kohtaaminen, nykyisyyden ymmärtäminen ja paremman tulevaisuuden pohjastaminen. Siinä ooppera täyttää osaltaan tehtävänsä. Tätä tehtävää tukee Peräpohjan markkinoiden järjestäminen esityksen yhteyteen.

KARI LUNNAS

Historiaa laulunäytelmän keinoin

Teatteri

Sotaooppera. Käsikirjoitus Bengt Pohjanen. Sävellys Kaj Chydenius. Kuoron johtaminen Marika Salminen. Laulun ohjaus Lisbeth Sandberg. Kapellimestari Klas Hjorstam.

Heti kärttelässä tunnustan etten ole nähnyt kirjailija Bengt Pohjasen ja Kaj Chydeniuksen Joppausoopperaa enkä Lestadiusoopperaa. Joten vertailukohtaa nyt esitettävään Sotaoopperaan ei ole. Sotaoopperaa on kyllä menisi hyvällä tahdolla nimitysmäärän oopperaksi, pikemminkin laulunäytelmäksi. Suomenkielisestä libretosta laskemani laulun osuus kokonaisudesta oli 21,62 prosenttia. Oopperanimikkeenä puhuisin vääristä markkinoinnista ja väärin mielikuvien luomis-

Musiikki

Sotaoopperan orkesteri

Kapellimestari, syntetisaattori, hanuri, balalaika: Klas Hjorstam
Viulu: Maria Daroczy
Viulu ja alttoviulu: Tuomas Lampela

Kontrabasso, tuuba ja mandoliini: Oscar Hielm
Klarinetti ja bassoklarinetti: Micke Isotalo
Pasuuna: Virve Isto
Lyömäsoittimet ja kellopeti: Wille Johansson
Trumpetti: Johanna Mäntyranta
Klarinetti: Markku Putila
Kellopeti: Marja-Liisa Isaksen

ta suurelle yleisölle. Reilumpaa olisi sanoa suoraan, että kyse on historiallisesta näytelmästä, jossa myös lauletaan.

Mutta kiistatta uupperassa on nähty suurta vaivaa ja töitä tehty runsain mitoin. Tätä ei käy kiistäminen. Musiikillinen anti on parasta kun Carina Henriksen, Lisbeth Sandberg ja Ann-Sofie Ailovuon ovat äänessä. Am-

mattilaulajat erottuvat joukosta. Myös Sohrab Gebrael tekee näyttämöllä vaikutuksen. Puoliympyrän malliin rakennettu neliosainen katsomo saa kuul-la ämryistä äänentoiston, joka enimmäkseen pelasi ensi-iltansa. Istumapaikkaa valitessa ja illan viilettäessä, oli todettava, ettei hyvää paikkaa olekaan.

Sotaoopperan orkesteri

esiintyi kohtuullisen mallikkaasti. Ammattimuusikoiden monipuolinen soitinten käyttö mahdollisti orkesterin sävyjen ilmeikkyyden. Sovitukset ja musikaalisen työstämisen oli tehnyt kapellimestari Klas Hjorstam. Luulenpa kuitenkin että orkesterissakin soittanut Tuomas Lampella olisi saanut kerroksellisuutta kuultua enemmän sovituksiin.

Kaj Chydeniuksen musiikki kuulostaa siltä itseltään. Kuul-tiin muutamia hienoja lauluja Pohjanen mystisten Vaihtaretien esittämänä. Tosin laaja esitysalue tuotti usein vaikeuksia fokuosoida tapahtumapaikkaa. Muutaman kerran kuoroakin intoutui Marika Salmisen johdolla iskukykyiseksi. Varmaan esityksen myötä täsmällisyyden hioutuu.

EJ POSTI

Teatteri Pensas esittää TARINATUOKION lapsille su 28.6. klo 15.00 nuorisotila Myötätuulen piha-alueella

MIESKUORO HUUTAJAT

-konsertti ke 1.7. klo 19.00 Musiikkitalo Tornio

Liput 10 € ennakkoon Torniossa kulttuuritoimisto ja kirjasto Kemissä Kemian Musiikki